

Mijn Vader is wijnbouwer

Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is
de wijnbouwer. Johannes 15:1

Aan kinderen wordt vaak gevraagd: ‘Wat doet je vader voor werk?’ Toen mijn kinderen klein waren en niet begrepen wat een dominee zoal doet, gaven ze als antwoord: ‘Koffiedrinken.’ Dat had ik hun verteld. Dat koffiedrinken stond voor de vele pastorale gesprekken en de lange avonden vergaderen. Als Jezus duidelijk wil maken wat zijn Vader doet, zegt Hij: wijn maken. ‘Mijn Vader is wijnbouwer’, zo vertelt Hij zijn leerlingen, terwijl ze langzaam verder lopen door de wijngaarden van het Kidrondal, net buiten de poort van Jeruzalem.

Zojuist hebben ze de pesachmaaltijd afgesloten met elkaar. Jezus heeft hun aan het begin van de maaltijd de voeten gewassen. Halverwege het paasmaal was Judas vertrokken. Het was erg verwarrend allemaal en iedereen voelde de spanning stijgen. Tijdens

de gesprekken aan tafel had Jezus al een paar keer laten vallen dat Hij binnenkort bij hen weg zou gaan, dat de heilige Geest als trooster zou komen. Ze zouden elkaar niet lang meer kunnen spreken, zei Hij. Misschien was Hij daarom non-stop aan het praten en onderwijzen. Ze begrepen lang niet alles wat Hij zei, maar ze voelden aan dat er iets ingrijpends stond te gebeuren. Na de laatste dankzegging door Jezus stonden ze op van wat, achteraf, het laatste avondmaal bleek te zijn. Ze deden hun sandalen weer aan en liepen door de straten van Jeruzalem. Door de poort verlieten ze de stad en daalden af naar het Kidrondal, op weg naar een plek aan de overkant van het dal, de hof van Getsemane.

Onder het lopen praat Jezus aan één stuk door en hoe meer Hij zegt, hoe verwarrender het voor hen wordt. Dan stopt Jezus opeens. Ze staan bij een wijngaard en Jezus legt z'n hand op een van de eerste wijnstokken van een lange rij. Hij kijkt even naar de wijnstok, z'n hand glijdt over de bovenste rank en dan zegt Hij tegen hen: 'Ik ben de wáre wijnstok.' Even denken de leerlingen het niet goed verstaan te hebben, maar ze zien aan zijn blik dat Hij het meent. Jezus, de wáre wijnstok? Dus niet ons volk Israël, maar Hij? Bedoelt Hij dat Hij degene is door wie God de mensheid zijn liefde en genade wil laten zien? Is het omdat Israël niet die vruchten van het leven met God heeft laten zien aan de wereld om hen heen? Is Jezus degene die in plaats van Israël Gods bedoeling in praktijk brengt? Ergens begrijpen ze wel wat Hij bedoelt, maar ze durven het nog niet echt tot zich door te laten dringen.

Terwijl zij nog op deze woorden kauwen, gaat Jezus al weer verder met zijn onderwijs. 'Als Ik de wijnstok ben, dan is mijn Vader de wijnbouwer.' God als wijnboer, zo hadden ze nog nooit aan God gedacht, ze zouden niet durven. Maar nu ze het Jezus zo horen

zeggen, begint zich in hun hoofd een bijzonder beeld af te tekenen. Ze weten allemaal heel goed wat een wijnboer doet, elke Jood heeft van kinds af aan wijnboeren aan de rand van het dorp aan het werk gezien. En terwijl Jezus doorpraat, beginnen ze het plaatje dat Jezus schildert voor zich te zien. God is de wijnboer, Jezus is de wijnstok, dan zijn zij, die bij Hem horen, natuurlijk de ranken. Ondanks de gespannen situatie en de verwarring van de laatste uren, moeten ze glimlachen: wat een mooi plaatje dat Jezus hier tevoorschijn tovert. God als wijnboer, degene die zorgt dat er een wijnstok in de aarde wordt geplant.

Een wijnboer werkt altijd met een langetermijndoel. Het kan jaren duren, maar hij weet wat hij wil: mooie druiven, goede vruchten. Daarom plant hij zorgvuldig een wijnstok en ent hij daar ranken op. Een inkeping in de stam van de wijnstok, voorzichtig de rank erop zetten en dan vastmaken met een touwtje. Dankzij die 'open wond' in de wijnstok kunnen binnen de kortste keren de sappen vanuit de wijnstok overvloeien naar de nieuwe rank en kunnen daar vruchten aan gaan groeien. De leerlingen kennen deze gang van zaken, ze hebben het vroeger na schooltijd zelf ook wel gedaan als bijbaantje. Maar nu Jezus dit gebruikt als beeld voor wat God doet, krijgt het opeens een heel andere lading voor hen. Zoals de wijnboer wijnstokken plant en daar ranken op ent, zo is God dus ook met hen bezig. Is dat wat Jezus hier bedoelt? Ze kijken naar de rank waarop Jezus' hand nog rust. Er hangen in dit vroege voorjaar nog geen druiven aan, maar je kunt al wel de eerste speldenknopjes tevoorschijn zien komen. Wat mooi om te beseffen dat God zo met hen bezig is geweest de laatste jaren. Dat God ervoor gezorgd heeft dat zij verbonden zijn met Jezus, zoals die rank daar met de wijnstok verbonden is. Inderdaad, realiseren ze zich nu, wij deden niet veel, God was aan het werk. Hij zond

Jezus, die hen achter hun visnet of tolpoort vandaan riep en zich met hen verbond. In de afgelopen drie jaar is een hechte band ontstaan, hebben ze zo veel van Hem geleerd en zo veel ontvangen. Dat is zeker te vergelijken met hoe een wijnstok alles wat nodig is, doorgeeft aan de ranken. En nu begrijpen ze ook direct wat de bedoeling van God met hun leven is. Ze snappen opeens meer dan ooit waarom ze met Jezus mochten optrekken, Hem echt hebben leren kennen en van Hem zijn gaan houden. Alleen op die manier kan er vrucht in hun leven ontstaan zoals God dat bedoeld heeft. De wijnboer wil vruchten, zo wil God dat Jezus' liefde, Jezus' genade, Jezus' goedheid, Jezus' bewogenheid ook in hun leven zal zijn. God wil dat ze daaruit leven en dat doorgeven, daarom zijn ze door Hem verbonden met Jezus.

Nu, vlak voor ze Getsemane binnengaan, beginnen ze het pas te begrijpen dankzij deze wijngaard. Zoals een wijnboer alles doet om het goede van de wijnstok in de ranken te krijgen zodat die daar vol van worden, zo is God dus bezig om hun leven vol van Jezus te maken, vol van zijn liefde en goedheid. Dan zal dat zeker uitstralen naar iedereen met wie ze vervolgens te maken krijgen. Wat een mooi plan van God en wat bijzonder dat zij dit mogen beleven: verbonden met Jezus, vol van zijn liefde, om dat door te kunnen geven aan wie ze maar ontmoeten. Ze kijken elkaar aan en onwillekeurig glimlachen ze als tot hen doordringt wat Jezus hier in de wijngaard tegen hen zegt.

Gespreksvragen

1 God als wijnbouwer. Dat betekent dat Hij ervoor zorgt dat de wijnstok Jezus en wij als ranken met elkaar verbonden worden. Daar doe je zelf weinig aan. Wat betekent dit voor jou?

2 Wat is Gods langetermijndoel met jouw leven?

3 Wat zijn de 'vruchten' die in je leven zichtbaar worden als je met Jezus verbonden bent?

Johannes

Johannes werd geboren als de zoon van Zebedeüs en Salome. Hij was de broer van Jakobus, die tegelijk met hem door Jezus werd geroepen als leerling. Johannes kwam uit het gebied van het meer van Gennesaret. Van beroep was Johannes visser, evenals Petrus, Andreas en Jakobus. Het bijzondere aan Johannes was zijn vriendschap met Jezus. Al vanaf het begin van zijn roeping was hij de meest geliefde leerling van Jezus.

Steeds was Johannes aanwezig bij de bijzondere gebeurtenissen in het leven van Jezus. Hij was met Petrus en Jakobus aanwezig bij de verheerlijking op de berg Tabor; hij was aanwezig in de Hof van Getsemane en op de berg Golgota en hij stond samen met Maria onder het kruis van Jezus. Op paasmorgen snelde hij Petrus vooruit om zich te overtuigen van hetgeen de dames hen verteld hadden. Dit alles heeft Johannes opgeschreven in zijn evangelie.

Het boek Openbaring is eveneens door Johannes geschreven. In het jaar 69 kwam hij naar Efeze, van waaruit hij alle kerken leidde die hij gesticht had. In de jaren 95-96 werd hij door keizer Domitianus verbannen naar het Griekse eiland Patmos bij de westkust van Klein-Azië. Hier heeft hij het boek Openbaring geschreven. Daarnaast zijn nog drie van zijn brieven opgenomen in de Bijbel. Johannes stierf in de omgeving van Efeze rond het jaar 100. Hier heeft hij ook zijn laatste rustplaats gevonden. Hij is de enige apostel die een natuurlijke dood is gestorven.

Bron: www.nederlands.nl/biografie/Johannes

Opbinden en snoeien

Iedere rank aan mij die geen vrucht draagt snijdt hij weg, en iedere rank die wel vrucht draagt snoeit hij bij, opdat hij meer vruchten draagt. Jullie zijn al rein door alles wat ik tegen jullie gezegd heb. Johannes 15:2 en 3

Intussen is het donker geworden, zomaar van het ene op het andere moment, zoals dat gaat in Israël. Even denkt Johannes dat het deze donderdagavond wel donkerder lijkt dan anders, zwarte donderdag. De eerste fakkels worden aangestoken. De leerlingen denken nog na over de woorden van Jezus. Over wat Hij zei over de Vader als wijnboer, Hijzelf als wijnstok en zij dus als de ranken. Dan kijkt Jezus hen rustig aan en zegt: 'Iedere rank aan Mij die geen vrucht draagt, bindt Hij op.' De leerlingen knikken. Ze weten hoe een wijnboer werkt.

Iedere wijnboer loopt regelmatig tussen de lange rijen wijnstokken door. De ranken beginnen te groeien en naarmate de zon

meer gaat schijnen in het voorjaar, gaat de groei sneller en worden de eerste kleine vruchtjes zichtbaar. Maar op de grens van winter en voorjaar kan het soms nog behoorlijk regenen in Israël. Dat hebben de leerlingen vaak genoeg meegemaakt. Als door die regen dan de onderste ranken in de modder terechtkomen, kan de zon er niet bij en groeit er geen vrucht. Ze weten wat er dan gebeurt. Dan loopt de wijnboer door de wijngaard en kijkt of er onvruchtbare ranken zijn omdat ze te laag hangen en in de modder liggen. Als hij zo'n rank vindt, pakt hij die voorzichtig beet, tilt hem omhoog en bindt de rank met een touwtje aan de wijnstok, zodat de zon er weer bij kan en er vruchten kunnen groeien. Zo'n rank krijgt een tweede kans. Dat weet je als je, net als de leerlingen, in Israël bent geboren en getogen. Jezus ook, en daarom zegt Hij nu in de taal van de wijnbouw: 'Als je met Mij verbonden bent, in Mij gelooft, maar geen vrucht draagt, tilt de Vader je op en geeft je een nieuwe kans.'

De leerlingen letten goed op. Het luistert ook nauw, want het woord dat Jezus gebruikt voor 'opbinden' kan in de Griekse taal soms ook 'afsnijden' betekenen. Even schrikt Petrus, even houdt Tomas z'n adem in als Jezus dit zegt, maar dan komt de zucht van verlichting. Jezus bedoelt opbinden, niet afsnijden. Dat kan ook niet anders, want God schrijft iemand die gelooft in Jezus, maar vaak tekortschiet, niet direct af. Had de profeet Jesaja niet al gezegd: 'Het geknakte riet breekt hij niet af, de kwijnende vlam zal hij niet doven' (Jes. 42:3)? Zeker, ze kennen zichzelf inmiddels een beetje, ze zijn niet altijd vol van wat Jezus hun heeft geleerd en gegeven. Ze zijn vaak druk met andere dingen en ze weten dat dat niet goed is. Maar dat God hen daarom direct losrukt van Jezus, nee, dat komt niet in hen op.

Wat Jezus bedoelt met opbinden van hun leven begrijpen ze niet precies. Petrus zal een paar dagen later ontdekken hoe opbinden voelt, als Jezus hem tot drie keer toe vraagt: 'Heb je Mij echt lief?' Tomas zal binnenkort merken wat opbinden is, als Jezus hem opdraagt z'n vingers in zijn wonden te steken. Opbinden is belijden, eerlijk zijn naar Jezus, om vervolgens weer helemaal met Hem verder te gaan. Opbinden, dat is de tweede kans, de geweldige genade die ieder die met Jezus verbonden is krijgt. Jezus kijkt hen in het schemerdonker aan, daar in dat Kidrondal, en zegt: 'Als je geen vrucht draagt, gaat mijn Vader je steviger met Mij verbinden, word je gevraagd wat je nu echt wilt, wat je gelooft en of je van Me houdt. Zeg het maar.'

De leerlingen kijken Jezus aan en zien het voor zich: de wijnboer die met z'n touwtjes in de hand door de wijngaard gaat, en ze voelen iets van de genade en vergeving waar Jezus het over heeft. Maar ze worden in hun gedachten gestoord, want Jezus is nog niet klaar. Hij vervolgt: 'Iedere rank die wel vrucht draagt snoeit hij bij, opdat hij meer vruchten draagt' (vers 2). Weer spitsen de leerlingen hun oren, ze merken dat Jezus dezelfde woorden gebruikt als net aan tafel, toen Hij hun voeten aan het wassen was. Toen had Hij het steeds over reinigen en nu gebruikt Hij dat woord weer. Het lijkt wel een woordspel dat Hij met hen speelt. Een vruchtbare rank, dus iemand die wel echt met Jezus leeft en vol van Hem is, die wordt gereinigd. Dat kan niet anders dan snoeien betekenen, weten ze. In het leven met God is reinigen en snoeien dus hetzelfde. Want een wijnboer doet twee dingen met de ranken: hij bindt ze op of hij snoeit ze. Dat snoeien doet hij met pijn in het hart, want hij moet goede stukken van de rank wegsnoeien om ruimte te maken voor nog meer en vooral voor betere druiven. Daar gaat het de wijnboer uiteindelijk om: dat er straks veel goede vruchten

zijn. Ze kennen dit snoeien van de ranken, hebben het zo vaak zien gebeuren. Maar waarom gebruikt Jezus daarvoor het woord reinigen? Ze kijken elkaar met vragende blikken aan, maar Jezus praat onmiddellijk door: 'Jullie zijn al rein door alles wat ik tegen jullie gezegd heb' (vers 3). Even blijft het stil. De leerlingen moeten diep in hun geheugen graven. Welke woorden die Hij gezegd heeft bedoelt Jezus dan? Welke woorden hebben hun leven gesnoeid? Welke woorden hebben ruimte gemaakt voor meer van Jezus? Wanneer voelden ze dat ze hun eigen belangen, plannen en dromen moesten loslaten om echt dicht bij Jezus te zijn? Ach, er zijn zo veel van die woorden van Jezus geweest. Johannes denkt onmiddellijk aan het moment dat Jezus pardoes in hun boot stapte en zei dat ze voortaan vissers van mensen zouden zijn. Op dat moment werd hij tot de bodem gesnoeid, liet hij alles achter en volgde Jezus. Nu zegt Jezus dus dat hij toen gereinigd werd, dat hij werd schoongemaakt van te veel ego omdat hij te veel waarde hechtte aan bezit en eigen plannen. Snoeien is dus reinigen, zo peinst Johannes nog even door. Reinigen van alles wat tussen mijzelf en Jezus' totale zeggenschap over mijn leven in staat. Nou, dat is inderdaad wel gebeurd, ja, toen Hij zei: 'Volg Mij', maar ik had het voor geen goud willen missen.

Intussen heeft Jezus een paar stappen bij de wijnstok vandaan gezet en loopt Hij langzaam weer verder richting Getsemane. Terwijl het voetpad tussen de wijngaarden wordt verlicht door de maan, volgen de leerlingen Hem in stilte. In gedachten herhalen ze nog eens wat Jezus zojuist heeft gezegd: God als wijnboer, Jezus als wijnstok, wij als ranken. God bindt ons steviger aan Jezus als we dreigen af te haken en snoeit en reinigt ons zodat het nog minder om ons gaat en er nog meer ruimte komt voor Jezus in ons leven. Wat een avond!

Gespreksvragen

1 Een afhangerende rank. Waar herken je die aan? Zie ook Matteüs 13:22.

2 Snoeien is een radicaal gebeuren, ook in ons leven met God. Wat heb jij aan 'snoeien' meegemaakt?

3 Het doel van opbinden en snoeien is dat de rank meer vrucht draagt. Zijn de 'snoeiperioden' voor jouw leven met God vruchtbaar geweest?
